

Eerste exemplaar voor DNB-President Klaas Knot

Op 13 juli 2016 om 11:00 werd het eerste exemplaar van 'Boeiend en geboeid: een monetaire geschiedenis van Nederland sinds 1814/1816' uitgereikt aan Klaas Knot, President van De Nederlandsche Bank, in de portrettenzaal. Een van de aanwezigen, Elze Kuiper, heeft daar een verslag van gemaakt dat u hieronder vindt.

Monetaire geschiedenis, waardevolle lessen uit het guldentijdperk, is het nieuwe geesteskind van monetair econoom Edin Mujagic. In het boek gaat Edin in op de monetaire geschiedenis van De Nederlandsche Bank (DNB) en de gulden en dan vooral op de lessen die ons monetair verleden ons kan leren. Woensdag 13 juli reikte de auteur het eerste exemplaar uit aan Klaas Knot, President van DNB. Dit gebeurde op een bijzondere locatie, namelijk in de statige portrettenzaal van DNB, waar schilderijen van bijna alle Presidenten van DNB sinds de oprichting in 1814 hangen.

Dat Edin zijn boek juist in 2016 publiceert, is niet alleen toepasselijk omdat het 200 jaar geleden is dat de gulden werd geïntroduceerd als, toen, een van de officiële Nederlandse munten. Ook vanwege de roerige beginjaren die DNB en de gulden kenden is het publicatiejaar toepasselijk omdat de geschiedenis zich 200 jaar later lijkt te herhalen met de Europese Centrale Bank (ECB) en de euro.

Dat Nederland überhaupt voor de gulden koos als nationale munt, was volgens Edin niet helemaal logisch. “Er was in die tijd juist veel voor te zeggen de Franse franc als de Nederlandse munt te kiezen. Voor hetzelfde geld was dus in 1816 de Franse franc en niet de gulden de nationale munt van Nederland geworden. Het was echter te danken aan een nazaat van een vluchtelingengezin dat Nederland de gulden en niet de franc als eigen munt koos. U begrijpt dat ik dat persoonlijk een erg leuk detail uit onze monetaire geschiedenis vind, aangezien ik zelf als vluchteling ooit naar Nederland ben gekomen.”

De invoering van de gulden was echter niet mogelijk geweest zonder een andere, belangrijke stap die twee jaar eerder was gezet: de oprichting van De Nederlandsche Bank. “Op het moment dat de gulden werd gekozen als de Nederlandse munt, was DNB niet alleen nog maar net opgericht, namelijk in 1814, maar ook alweer bijna omgevallen. De begindagen van DNB markeerden echter niet alleen het begin van een roerige periode, maar ook van een rijke en zeer boeiende monetaire geschiedenis.”

“Net als 200 jaar geleden moet Nederland nu ook belangrijke monetaire beslissingen nemen”, gaf Mujagic aan bij de presentatie van zijn boek. ‘Eén daarvan is de vraag of Nederland wel of niet in de eurozone moet blijven. Een andere is of DNB wel achter het beleid van de Europese Centrale Bank moet blijven staan.’

Volgens Edin kunnen deze vragen alleen worden beantwoord door de monetaire geschiedenis goed te bestuderen en hier lessen uit te trekken. “De waardevolle lessen die het verleden ons te bieden heeft zijn echter, helaas, grotendeels vergeten. In het hele debat over wel of niet in de euro blijven zijn de lessen volledig afwezig. Dit debat kan niet zonder deze lessen worden gevoerd, maar toch zijn ze volledig afwezig. Het moest blijkbaar zo zijn dat weer een vluchteling een rol moet spelen op monetair terrein in Nederland, nu om die vergeten lessen onder de aandacht van de natie te brengen.”

Ook Klaas Knot, die het eerste exemplaar van ‘Boeiend en geboeid: een monetaire geschiedenis van Nederland sinds 1814/1816’, in ontvangst nam, onderschreef het belang van historisch besef. “DNB heeft veel aandacht voor de eigen geschiedenis. Tijdens het 200-jarig jubileum merkte ik dat dit wel degelijk het geval is, maar ook tijdens de recente crisis, waar we nu nog de nasleep van ondervinden, is veel teruggegrepen op de geschiedenis. Het biedt namelijk veel kennis naast economische modellen die nog steeds actueel zijn.”

Knot herkende twee aanleidingen voor het schrijven van ‘Boeiend en geboeid’. In de eerste plaats is daar het functioneren van de verschillende presidenten die DNB door de jaren heen hebben geleid. Daarnaast is er het monetaire beleid door de tijd heen. “In het boek worden zeven lessen behandeld, waarvan de belangrijkste de les over hoge inflatie is. Je wijst er nog eens een keer op dat hoge inflatie nadelig is voor onze welvaart”, zei hij zich tot de auteur richtend. “Ik ben het daar mee eens. We leven al lang in een tijdperk dat we niet echt meer weten wat inflatie is. Decennialang is de inflatie laag en dalend. Het grootse gevaar is dat er daardoor de indruk kan ontstaan dat ruim monetair beleid geen gevaar is. Een van de dingen die mij voorganger Jelle Zijlstra vaak zei, ‘gij kent dag nog uur, maar uiteindelijk zal liquiditeitsverruiming altijd tot inflatie leiden. Die les en dat nadrukkelijk onder het voetlicht brengen is zeer belangrijk en daar draagt jouw boek bij. We moeten die les nooit vergeten. Het menselijk geheugen is kort, die les mag nooit vergeten worden.”

Knot onderschreef onder meer ook de les die Mujagic trekt in zijn boek, dat een zwakke munt en het streven naar een zwakke munt slecht is voor de welvaart in een land. “Een beleid dat gericht is op een zwakke munt in de hoop daarmee economische groei aan te jagen kan nooit een vervanging zijn voor structurele hervormingen”, aldus Knot, die ‘Boeiend en geboeid: een monetaire geschiedenis van Nederland sinds 1814/1816’ “een vlot leesbaar boek en zodanig ook voor een breed publiek

toegankelijk” noemde. “Ik ben verguld dat ik het eerste exemplaar in ontvangst mag nemen en hoop dat het een plek krijgt in de monetaire geschiedschrijving. Edin, het is volstrekt duidelijk dat je een prachtig boek hebt geschreven. Dit huis kent een prachtige geschiedenis. Het is mooi om te zien dat iemand van buiten dit huis zoveel interesse en aandacht voor die geschiedenis heeft”, sloot Knot af.”

Edin nam het eerste exemplaar overigens in een bijzondere verpakking mee, namelijk een bankkluis uit het oude hoofdkantoor van DNB, waar de centrale bank sinds de oprichting in 1814 tot diep in de jaren zestig van de vorige eeuw, zat. "Hier werden waarschijnlijk waardevolle documenten, misschien wel aandelen van DNB, in bewaard. Wat echter ook waardevol is, zijn de lessen uit onze monetaire geschiedenis, vandaar dat ik het toepasselijk vond dit eerste exemplaar in deze oude bankkluis mee te nemen naar DNB", zei Edin.

